

UCHWAŁA RADY PAŃSTWA

z dnia 6 lipca 1983 r.

w sprawie wytycznych do działalności społecznych inspektorów pracy.

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz. U. Nr 35, poz. 163) Rada Państwa uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne do działalności społecznych inspektorów pracy, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Państwowa Inspekcja Pracy zorganizuje niezbędną pomoc dla związków zawodowych w zakresie szkolenia społecznych inspektorów pracy i podejmie wy-

dawanie odpowiednich materiałów informacyjno-metodycznych.

§ 3. Główny Inspektor Pracy w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustali wzory kładowej księgi zaleceń i uwag oraz oddziałowej (wydziałowej) księgi uwag.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*

Załącznik do uchwały Rady Państwa
z dnia 6 lipca 1983 r. (poz. 128)

WYTYCZNE DO DZIAŁALNOŚCI SPOŁECZNYCH INSPFKTORÓW PRACY

§ 1. 1. Społeczna inspekcja pracy jest kierowana przez zakładową organizację związkową.

2. Sprawowanie funkcji społecznego inspektora pracy stanowi służbę społeczną, pełnioną przez pracowników dla zapewnienia przez zakłady pracy bezpiecznych i higienicznych warunków pracy oraz ochrony uprawnień pracowniczych określonych w przepisach prawa pracy.

§ 2 1. Działalność społecznych inspektorów pracy ma na celu kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów prawa pracy, a w szczególności zawartych w

- Kodeksie pracy i w przepisach szczególnych oraz
- układach zbiorowych pracy i
- regulaminach pracy

2. Społeczny inspektor pracy ma prawo przeprowadzania kontroli pomieszczeń i urządzeń zakładu pracy, a także wszystkich miejsc pracy pracowników

§ 3 Realizując zadania określone w ustawie z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy (Dz U, Nr 35, poz 163) społeczni inspektorzy pracy powinni

- 1) w zakresie bezpieczeństwa pracy skupiac swoje oddziaływanie na eliminowaniu zagrożeń, które są przyczyną wypadków przy pracy i chorób zawodowych, a których likwidacja lub ograniczenie przyniesie trwałą poprawę warunków pracy, w szczególności powinni kontrolować
 - a) przestrzeganie wymogów technologicznych pod względem bezpieczeństwa pracy, postanowień dokumentacji techniczno-ruchowej oraz instrukcji obsługi maszyn,
 - b) wyposażenie maszyn i urządzeń technologicznych w osłony i urządzenia zabezpieczające oraz sprawność i przydatność tych osłon i urządzeń podczas ruchu,
 - c) stan urządzeń energetycznych i skuteczność działania ochron przeciwporażeniowych,
 - d) wyposażenie pracowników w sprawny sprzęt ochron osobistych
 - e) przestrzeganie przez pracowników przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy,
- 2) w zakresie higieny pracy kontrolować
 - a) zapewnianie pracownikom, zgodnie z obowiązującymi przepisami szatni, pomieszczeń do spożywania posiłków, urządzeń higienicznosanitarnych odpowiednich do rodzaju pracy i liczby osób,
 - b) przestrzeganie norm higienicznych, a w szczególności dotyczących substancji szkodliwych, zapylenia, hałasu, wibracji, mikroklimatu i oświetlenia,
 - c) wydawanie przysługujących na określonych stanowiskach pracy środków odżywczych, napojów i środków higieny osobistej,
 - d) poddawanie pracowników obowiązkowym badaniom profilaktycznym oraz ważności orzeczeń lekarskich stwierdzających brak przeciwwskazań do zatrudnienia na danym stanowisku pracy pracowników zatrudnionych w uciążliwych i szkodliwych warunkach dla zdrowia,

3) w zakresie prawnej ochrony pracy kontrolować w szczególności przestrzeganie przepisów dotyczących:

- a) skróconego czasu pracy wprowadzonego ze względu na uciążliwe lub szkodliwe warunki pracy,
- b) ochrony pracy kobiet i młodocianych, zwłaszcza czy osoby te nie są zatrudnione przy pracach im wzbronionych, a czas pracy jest zgodny z przepisami prawa pracy,
- c) ustalania przyczyn i okoliczności wypadków przy pracy,
- d) świadczeń pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz świadczeń należnych z układów zbiorowych pracy

§ 4 1 Grupowy społeczny inspektor pracy obejmuje swoją działalnością pracowników komórki organizacyjnej, w której został wybrany, realizując odpowiednio zadania określone w § 3

2 W razie stwierdzenia naruszeń przepisów grupowy społeczny inspektor pracy informuje o tym bezpośredniego przełożonego, czyniąc jednocześnie stosowny zapis w oddziałowej (wydziałowej) księdze uwag

§ 5 1 Oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy obejmuje swoją działalnością oddział (wydział), realizując odpowiednio zadania, o których mowa w § 3, na podstawie planu pracy

2. Na podstawie ustalen własnych bądź grupowego społecznego inspektora pracy oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy informuje kierownika oddziału (wydziału) o stwierdzonych uchybieniach i naruszeniach, czyniąc jednocześnie stosowny zapis w oddziałowej (wydziałowej) księdze uwag

3 W razie stwierdzenia naruszeń, których usunięcie należy do kompetencji kierownika zakładu pracy, oddziałowy (wydziałowy) społeczny inspektor pracy przedstawia zakładowemu społecznemu inspektorowi pracy wnioski w sprawie uwag lub zaleceń

§ 6 Oddziałowi (wydziałowi) i grupowi społeczni inspektorzy pracy składają sprawozdania zakładowemu społecznemu inspektorowi pracy z realizacji swoich planów pracy.

§ 7 1. Zakładowy społeczny inspektor pracy prowadzi działalność na podstawie planu pracy zatwierdzonego przez zakładową organizację związkową.

2 W planie pracy, o którym mowa w ust 1, należy określać zamierzenia związane z kontrolą poszczególnych zagadnień ochrony pracy, organizacją społecznych przeglądów warunków pracy, rodzajem i częstotliwością kontroli przeprowadzanych przez poszczególnych społecznych inspektorów pracy oraz z przygotowaniem ocen wraz z wnioskami, które będą przedstawiane zakładowej organizacji związkowej

§ 8 Zakładowy społeczny inspektor pracy organizuje i kieruje działalnością oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy oraz zatwier-

dza plany pracy oddziałowych (wydziałowych) społecznych inspektorów pracy.

§ 9 Zakładowy społeczny inspektor pracy realizuje zadania, o których mowa w § 3, a ponadto

- 1) sprawdza rozpatrywanie uwag wpisywanych przez oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy do oddziałowych (wydziałowych) ksiąg uwag, w razie stwierdzenia niewłaściwego stosunku do uwag, informuje kierownika zakładu pracy i zakładową organizację związkową bądź wydaje odpowiednie zalecenie,
- 2) czuwa nad wykonaniem zaleceń, decyzji i nakazów organów nadzoru i kontroli nad warunkami pracy, a w razie ich niewykonania zawiadamia te organy,
- 3) organizuje szkolenie oddziałowych (wydziałowych) i grupowych społecznych inspektorów pracy,
- 4) występuje z pisemnymi wnioskami o przeprowadzenie kontroli do inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy w sprawach zagrożenia życia i zdrowia pracowników a w szczególności zagrożeń związanych z substancjami szkodliwymi, zapyleniem, hałasem lub wibracją albo w sprawach wymagających specjalistycznej oceny wnioski takie powinny być uzgodnione z zakładową organizacją związkową
- 5) w razie stwierdzenia naruszeń przepisów prawa pracy mających znamiona wykroczenia przeciwko prawom pracownika występuje do inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy o wszczęcie postępowania wystąpienie może również dotyczyć przypadków naruszenia przepisów ustawy o społecznej inspekcji pracy oraz niewykonywania zaleceń zakładowego społecznego inspektora pracy od których nie wniesiono sprzeciwu

§ 10 1 Na podstawie ustalen własnych, oddziałowego (wydziałowego) lub grupowego inspektora pracy zakładowy społeczny inspektor pracy informuje kierownika zakładu pracy o stwierdzonych uchybieniach oraz wydaje zalecenie ich usunięcia w określonym terminie, wpisując jego treść do zakładowej księgi zaleceń i uwag.

2 W razie bezpośredniego zagrożenia mogącego spowodować wypadek przy pracy, zakładowy społeczny inspektor pracy występuje do kierownika zakładu pracy o natychmiastowe usunięcie tego zagrożenia, a w razie niepodjęcia przez kierownika zakładu odpowiednich działań, wydaje zalecenie wstrzymania pracy danego urządzenia technicznego lub robot, zawiadamiając o tym równocześnie zakładową organizację związkową

3. Zalecenie, o którym mowa w ust 2, powinno dotyczyć w szczególności wyeliminowania zagrożeń związanych z wadliwością działania osłon i urządzeń zabezpieczających lub ich brakiem przy maszynach i urządzeniach, możliwością wybuchów, zatruciami, porażeniem prądem elektrycznym przy maszynach, urządzeniach i narzędziach o napędzie elektrycznym, nie posiadających skutecznej ochrony przeciwporażeniowej, pożarami, upadkiem osób z wysokości, niesprawnymi środkami transportowymi mogącymi spowodować wypadek komunikacyjny oraz niesprawnymi urządzeniami ciśnieniowymi i dźwigami, działaniem substancji promieniotwórczych, wykonywaniem niezgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy prac budowlanych, transportowych, przeładunkowych i remontowych,

4 W razie wątpliwości co do stanu zagrożeń, o których mowa w ust 3, społeczny inspektor pracy powinien zasięgać opinii specjalistów w zakładzie pracy lub organów nadzoru i kontroli nad warunkami pracy

5 W sprawach, w których zdaniem zakładowego społecznego inspektora pracy nie występuje potrzeba wydania zalecenia, inspektor informuje kierownika zakładu pracy, zapisując stosowną uwagę w zakładowej księdze zaleceń i uwag

6 W razie wniesienia sprzeciwu przez kierownika zakładu pracy od zalecenia zakładowego społecznego inspektora pracy, nie orzeka się kary grzywny za niewykonywanie tego zalecenia.

§ 11 Zakładowe księgi zaleceń i uwag oraz oddziałowe (wydziałowe) księgi uwag prowadzi się według wzorów określonych przez Głównego Inspektora Pracy.